

De naam van God

Periodethema: De Tien Geboden
1 Samuël 17

KERNTEKST

'Gij zult de Naam van de Heere uw God niet ijdel gebruiken (...)' (Ex. 20: 7)

UITLEG VAN DE KERNTEKST

Heidelbergse Catechismus vraag en antw. 99: Goliath hoont God. Wij maken ons ook schuldig aan het derde gebod als wij stilzwijgend aanhoren dat Gods Naam gelasterd en misbruikt wordt.

BEGINSITUATIE

De vorige keer zagen we dat het volk van Israël van God Zelf de wet kreeg bij de Sinai. Als het volk zich aan die wet zou houden, zou het gelukkig zijn. Maar na een maand waren ze Gods woorden vergeten. Welke woorden? Bijvoorbeeld die van het tweede gebod: 'Gij zult voor uzelf geen beeld maken (...)', Ex. 20: 4. Ze vroegen Aäron om een beeld, een god die ze konden zien, zoals de Egyptenaren hadden: een stierkalf. Dat kregen ze, een gouden kalf zelfs. Ze vierden feest, ze zongen en dansten om het kalf, totdat Mozes van de berg afdaalde en het volk bestrafte. 'Het kan Mijn volk niet meer zijn', had God tegen Mozes gezegd. Na Mozes' voorspraak mocht het volk van Israël toch Gods volk blijven. God vergaf hen. Het volk kreeg tóch Zijn wetten en nieuwe stenen tafelen. Ze hadden dat niet verdiend!

DOELSTELLINGEN

De uitdaging van Goliath.
De vernedering van Israël en het bespotten van Gods heilige Naam.
De geloofsmoed van David door juist op die heilige Naam te steunen.
De nederlaag van Goliath en de Filistijnen.

De kinderen laten zien dat de HEERE niet door het zwaard, noch door de spies verlost. De krijg is van de HEERE!

INDELING

De Filistijnen trekken ten strijde.
Israël legert zich tegenover hen.
Het wekenlange honen van de reus.
De wapens van reus Goliath.
De voorgestelde tweekamp.
De zonen van Isaï.
Het geloof van David.
Zijn wapens.
De besturing van de steen.
De onthoofding en de overwinning.

ZINGEN

Psalm 89: 8 en 118: 5.
Uitleg van de psalm
Psalm 89: 8 God Zelf is Davids schild. God bestuurt de steen die David wegslingert. Hijzelf zorgt voor de overwinning. De roem is voor Hem en daarom eren wij Hem als onze Koning en brengen Hem de lof toe.

MATERIALEN

Een plaat van reus Goliath staat wel op de website, maar de werking van de slinger die David gebruikt bij zijn schapen en in de strijd tegen Goliath, kan verduidelijkt worden met een plaat.

BORDPLAN

De eerste twee geboden zou ik opschrijven en in een andere kleur het derde gebod, want daar gaat het in deze geschiedenis over.
De namen: Filistijnen, Saul, Goliath, David, Isaï, zou ik ook vermelden.

INTRODUCTIE

Waar ging de vertelling de vorige keer over? Over het volk van Israël dat aan Aäron om een god vroeg die ze konden zien. Dan hadden ze hun god altijd bij zich. Maar de HEERE had hen een maand daarvoor Zijn wet gegeven. Daarin stond ook het tweede gebod: 'Gij zult voor uzelf geen beeld maken en gij zult u daarvoor niet neerbuigen.' Het volk was Gods woorden alweer vergeten. Het zondigde en werd gestraft. Toch mocht het na Mozes' voorspraak Gods volk blijven. Een volk dat God apart heeft gezet uit alle volken van de aarde. In de bijzondere geschiedenis van deze keer horen we hoe de vijanden van Israël die God ook honen en spotten met Zijn heilige Naam. Deze geschiedenis gaat vooral over één man. Hij is groot, sterk en voor niemand bang. Weet je wie ik bedoel?

BRUGZIN

Het is stil in het land van Juda. De zon glanst wit op de stenen in de uitgedroogde bedding van de beek, die zijn weg zoekt door het dal. Maar kijk, boven de heuveltoppen aan de ene kant van het dal, komt een gehelmd hoofd opduiken. Een speer flikkert. En aan de overkant, op een andere heuvel, staat een schildwacht te turen met één hand boven de ogen en één hand aan het zwaard.

Vertelling

Het is oorlog in Israël. Weer zijn de oude vijanden, de Filistijnen, het land binnengedrongen. De legers liggen tegenover elkaar aan weerszijden van het dal, achter de heuvels, in de buurt van Bethlehem. Beide legers wachten tot het andere leger zal aanvallen, want ze vrezen elkaars macht. Maar op een dag daalt een vreselijk grote man langzaam de heuvels af waarachter de Filistijnen liggen. Het is een reus, een Enakskind. Hij is bijna drie meter lang. Hij heeft een koperen helm op zijn hoofd en hij draagt een pantser en koperen scheenplaten om zijn geweldige lichaam te beschermen. Op zijn schouders rust een koperen werpspeer waarvan de punt al zes kilo weegt. Langzaam komt hij dichterbij, het Terebintental in, een man als een koperen toren. Voor hem uit loopt zijn schilddrager.

Ademloos staat het leger van Israël te wachten. Wat wil deze reus? Dan horen ze zijn zware stem die galmt over de bergen. 'Waarom willen jullie al je mannen inzetten in de strijd? Laten we een kampgevecht maken. Laat iemand van jullie met mij vechten. Als hij wint, zijn wij jullie slaven. En als ik win, dan zijn jullie onze slaven.' Hij zwijgt. Maar zijn woorden klinken nog na tussen de bergwanden. Zij, knechten van Saul? Zij zijn vrije Israëlieten. Zij willen geen slaven zijn... Toch zwijgen ze. Ze schuifelen bleek van schrik achteruit. Ze horen nog

eenmaal de brullende stem van de Filistijn: 'Ik, Goliath, tart hierbij het leger van Israël! Geef mij een man om samen te strijden.' Iedere dag komt hij terug. Als hij komt, weergalmt het dal van zijn brallende taal en van zijn vloeken. Zelfs de dappere Saul en de moedige Jonathan, ze staan tussen hun mannen en laten de spottende, honende woorden over zich heen komen, over hen en wat erger is, over hun God. Hij spot dag aan dag met Gods heilige Naam. Ze voelen zich onmachtig tegenover deze geweldige reus. De angst verlamt het leger. Saul en de Israëlieten vertrouwen niet op God en vinden geen houvast in Zijn beloften. Nu kunnen de Filistijnen de aanval wel wagen. De overwinning is bijna zeker.

In het veld van Bethlehem zit David tussen zijn schapen, met zijn citer, zijn knots en zijn slinger. Hij mag niet met het leger mee, want zijn vader Isai heeft hem nodig nu er al drie broers van David dienst doen in het leger van Saul. Maar op een avond laat Isai hem roepen. David moet naar het leger om zijn broers koren en brood te brengen en te informeren hoe het met hen gaat. Davids hart bonst van blijdschap. Bij het eerste licht van de nieuwe dag vertrekt hij en vroeg in de middag ziet hij de tenten en de wagens van het legerkamp te Socho. Hij hoort de strijdkreet waarmee het leger zich opstelt, geeft zijn bagage snel af aan een bewaker en loopt mee. Hij ontmoet zijn broers op de top van de heuvel waar het leger halt houdt. Op dat moment komt Goliath aan de overkant de helling af, honend, brallend zijn goddeloze praatjes tegen het volk, nu al voor de veertigste keer. Davids hart krimpt ineen bij die hoon. Het heiligste wat hij bezit, zijn geloof, wordt hier bespot. En de heilige Naam van God, Die hij liefheeft met heel zijn hart, wordt gelasterd. David beeft van verontwaardiging en boosheid. Komt er niemand naar voren? David kijkt naar zijn broers, naar al die andere mannen. Hij ziet de angst op hun gezichten. 'Wat krijgt de man die de strijd met Goliath aandurft?' vraagt hij. 'De koning zal hem belonen en hij mag met de dochter van de koning trouwen', zegt iemand. Ze zien Davids boze ogen en zijn gebalde vuisten. 'Wie is die heidense Filistijn dat hij de levende God zo durft te bespotten?' Eliab, Davids oudste broer, komt erbij. Hij zegt nors omdat David hun schande ziet: 'Wat doe je hier nog? Ga terug naar je schapen. Daar hoor je!' David haalt zijn schouders op en loopt verder door het leger. Maar één van de mannen is naar koning Saul gerend om hem te vertellen dat er eindelijk iemand is die niet bang is voor de reus. Saul, verheugd, laat hem in zijn tent roepen. Ach, het is die herdersjongen maar, denkt Saul teleurgesteld. David zegt rustig: 'Koning, ik zal met de Filistijn gaan strijden!' Saul denkt verdrietig: 'Die jongen kan prachtig op zijn

harp spelen, maar vechten tegen Goliath is wat anders.' 'Het kan niet', zegt hij beslist. Maar David dringt aan: 'Ik heb een leeuw en een beer doodgeslagen toen die de schapen van mijn vader aanvielen. En met deze Filistijn gaat het ook zo. De Heere zal mij redden uit de hand van deze Filistijn!' Dat klinkt zo vast, zo vol geloof. Saul heeft niet meer dat vaste geloof. Toch stemt hij eindelijk in. Hij geeft David zijn eigen pantser en zijn eigen helm. David kan er niet in lopen. Dat hoeft ook niet. Samen met God durft David het gevecht tegen Goliath wel aan. Zoals hij gekomen is, in zijn herderskleren, gaat hij naar buiten. Tussen de soldaten door loopt hij naar het Terebintendal. De macht van God is zijn pantser en het geloof is zijn helm. Uit de bedding van de beek zoekt hij vijf gladde stenen, warm van de zon. Hij doet ze in zijn herderstas. En met niets anders dan zijn slinger gaat hij de Filistijn tegemoet. De reus vloekt van verbazing als hij de jonge herder aan ziet komen. 'Ben ik een hond', brult hij, 'dat je op me afkomt met een stok? Kom hier, dan zal ik je vlees aan de vogels in de lucht geven en aan de dieren op het land.' Hij richt zijn geweldige speer. Zijn vloeken weergalmen tussen de heuvels. Maar David is niet bang, want God is bij hem. Kalm klinkt zijn antwoord: 'Jij komt op mij af met een zwaard en een speer, maar ik ga jou tegemoet in de Naam van de God van Israël, Die jij bespot en gehoond hebt.' Het is doodstil in beide legers als ze op elkaar af lopen, de reus en de

herdersjongen. David legt al lopend een steen in zijn slinger. Zijn hand beeft niet. Voordat de reus zijn speer kan werpen, suist de steen door de lucht. De reus valt als een blok voorover. De steen is in zijn voorhoofd gedrongen. De schildknaap slaat op de vlucht. Maar David rent naar de reus toe, trekt hem het zwaard uit de schede en onthoofdt hem met zijn eigen wapen. Plotseling dreunt de aarde van duizenden voeten. Het leger van Israël stormt als een lawine de heuvels af het dal door de andere helling op. En de Filistijnen? Totaal ontmoedigd door de dood van hun held, slaan ze op de vlucht.

David is de held. Hij wordt toegejuicht als hij met het hoofd van Goliath in zijn hand, naar Saul wordt gebracht. Hij staat weer voor de koning, even rustig en eenvoudig als voor de strijd. Even dankbaar als de anderen.

AFSLUITING

Start van een klassengesprek.

Tevens de verwerking.

God heeft Zijn volk Israël apart gezet. Het is Zijn volk! Wat gebeurt hier in deze vertelling?

Waaruit komt de angst van Saul voort? En het geloofsvertrouwen van David?

Zijn ook wij medeplichtig aan vloeken? Wat kun je daartegen doen?

Wat zijn geestelijke wapens?

Wat betekent: opkomen voor Gods heilige Naam?